

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst, Trieste

Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

ka knjičica
(9² Puntar)
Ljubljana - Jugoslavije

Male novice

MALI KOLEDAR

Petek, 14. dec.: Konrad. — Sobota, 15. dec.: Kristina. — Nedelja, 16. dec.: Albina. — Ponedeljek, 17. dec.: Lazar. — Torek, 18. dec.: Gracijan. — Sreda, 19. dec.: Urban (Kvatre). — Četrtek, 20. dec.: Evgen. — Petek, 21. dec.: Tomaž (Kvatre). — Sobota, 22. dec.: Demetriji (Kvatre).

Kaj pravi Zita?

Bivša cesarica Zita je povedala nekemu ameriškemu časnikarju: «Evropa je sita republik, narodi si želijo monarhije, vladarja. Vse je pripravljeno, da moj sin Oton zasede mažarski prestol. Ko je novinar oporekel, češ, da so se po vojni izvršile vendarle spremembe, je Zita odgovorila: «Mi ne priznamo teh izprememb, tudi mej ne. Grof Degenfeld poučuje Otona po stari zemljepisni karti».

Na vlaku

iz Milana proti Genovi je umrl 32 letni Karel Sdraffa, lesni trgovec. Tehtal je celih 161 kg. Zadel ga je kap.

Hišna preiskava.

Goriška policija je izvršila preiskavo v prostorih Pol. društva Edinost v Gorici. Našli niso niti kanonov niti strojne puške.

Francoski list

«Figaro» piše: «Ko je v srednjem veku potoval po svetu znameniti Marko Polo, je v Aziji naletel v mestu Mossul na Arabce, ki so bili pokristijanjeni. Staroverski Arabci so jih zvali z besedo «Mossulini». Eden teh Mossulinov se je preselil v Italijo in minister Mussolini je potomec teh Mossulinov.»

Proti milijonarjem in oderuhom.

Na Bavarskem je premnogo oderuhov, ki si na zelo lahek način delajo milijone ter imajo razkošna stanovanja, dočim je brez stanovanja na stotine družin, ki so jih Francozi izgnali iz rurskega ozemlja. Bavarski državni komisar Kahr je dal policiji nalog, da oderuhom, ki imajo prevelika stanovanja, odvzame del stanovanja, in sicer toliko, da pridejo vsi begunci do človeka dostojne strehe. Tako je pravično!

Spričevalo.

Evo, kaj nam piše zasebni uradnik v Trstu: «Ne misli, dragi Mali list, da si osamljen v dneh, ko te preganjajo mogočnejši. Na tisoče in tisoče je Slovencev, narodnih z «dušom in telom», ki te ljubijo, in sicer te ljubijo prav vsled tega, ker poveš resnico in včasih stopiš na rep tistim, ki jim je poglavitna briga to, da bi vsi ta rep lizali in bi smeli vsi samo kinjati. Jaz sem zvest sin naroda. Zakaj bi ne smel izvedeti, kako se nas vodi, kako se dela narodna politika? Ali je res vse to rezervirano za 10 «ta višjih», za dva gospoda advokata, enega zdravnika, dva gospod-nunca, dva tržaška trgovca in za tri pohajjače? Ali je ta desetorica narod ali pa smo narod tisti, ki nas je pol milijona? Mari smo še vedno v časih, ko so pisali leto 1560? Ne, gospoda, smo v časih, ko smo preživeli svetovno vojsko in pišemo leto 1923!

Dolgovni naše države.

V tekočem finančnem letu je zraščel dolg naše države za 4 tisoč milijonov.

Na smrtni postelji izpove svoje zločine

Pekoča vest mu ni dala miru.

V Haslachu na Nizjem Avstrijskem je umrl minul teden 74 letni Johann Kamensky, gostilničar in mesar.

STAREC UMIRA.

V hudi bolezni, ki je vrgla Kamenskega na posteljo, se je bolnik spravil z Bogom. Nato je poklical nekaj prič, pred katerimi je izpovedal svoj zločin, ki mu je grizel vest nad 20 let.

STAREC PRIPOVEDUJE.

Ko sem se pred 30 leti imel točilnico, so k meni zahajali mnogi živinski mesetarji, med njimi tudi Andrej Konderle. Nekega dne je bil Konderle na seji in ko je prišel zvečer k meni, sem izvedel, da ima pri sebi lepo svoto denarja.

ZLOČINSKI NAČRT.

Mene se je letila lakomnost po denarju in skušnjava me je napeljavala, naj bi se polastil denarja, ki ga je imel Konderle pri sebi. Tedaj sem povabil prekupčevalca na karte in igrala sva pozno v noč. Medtem pa sem mu stregel z vinom, da bi se kmalu opijanal. In res, utrujeni Konderle je pri kartah zaspal.

ZAPELJAL GA JE.

Ko je mesetar trdno spal, sem pregovoril svojega hlapca Ivana Brandesa, da je pristal v moj načrt, za kar sem mu obljubil polovico denarja. Nato sva vzbudila Konderleta, pod neko pretvezo

sva šla z njim na polje. Tam ga je hlapec s kladivom počil po glavi, da se je na mah zgrudil, jaz pa sem mu vzel denar iz jopiča. Ko sva bila gotova, da je mesetar mrtev, sva ga odnesla v gozd in ga ondi pustila. Prisedša v hišo, sva si razdelila denar. Drugi dan so našli umorjenega Konderleta, oblastva so iskala krivca, toda preiskovanje ni imelo uspeha.

TRI LETA KASNEJE.

Po umoru sva živela s hlapcem v dobrem razmerju. Kasneje pa je prišlo do nesoglasja, do preprirov in tudi tako daleč, da je hlapec grozil, da me naznani. Jaz sem se tega prestrasil in sem sklenil, da se iznebim hlapca, edinega človeka, ki je vedel za umor.

DRUGO HUODELSTVO.

Šel sem v mesto in sem kupil nekaj strupa za podgane. S hlapcem sva se sicer zopet pobotala, toda njegova prva grožnja mi ni dala miru. Ko sva se neke nedelje vrnila domov od veselice, sem mu pomešal v večerjo nekaj strupa. Večerjala sva skupaj in sva bila dobre volje. Drugi dan smo našli hlapca mrtvega v postelji. Zdravnik je sodil, da ga je zadela srčna kap.»

To izpoved je naredil Kamensky na smrtni postelji in čez teden dni se je preselil v večnost, kjer je že dal odgovor večinemu Sodniku.

Na Gorenjskem je fletno, pri nas pa še bolj.

Goriški podprefekt Nicolotti je sporočil vsem županom goriškega okraja, da je do uvedbe laškega lovskega zakona dovoljen lov na srnjake, na jelene in na merjasce. Čudimo se le, da ni dovolil po goriškem občinskem vrtu slonov in medvedov loviti.

Prisrčna zahvala in opozorilo.

Čutimo prijetno dolžnost, da se kar najprisrčneje zahvalimo «Edinosti» za kar najuspešnejšo reklamo, s katero je po dolgi dobi vztrajnega zamolčanja oznanila Mali list vsem svojim naročnikom, čitateljem prijateljem, sorodnikom in znancem na vsem Primorskem ter mu razširila s tem krog bravcev. Zato se še nadalje priporočamo v blagohotno reklamo. Obenem si šteujemo v dolžnost, obrniti pozornost vseh tistih, ki se zanimajo za avtorizirane babice, ki delaja za nizke cene, ki sprejemajo noseče z **garantirano tajnostjo**, da ima tozadevno kar najuspešnejše informacije list Edinost, via S. Francesco št. 20.

Maslo ga je izdalo.

V Edinburga je tat vlomil v hišo. Preden je z robo odšel, je ugriznil v hlebček masla, ki je bil v omari. Preiskovalna policija je dala narediti odtis zobovja nekega sumljivega potepuha. Odtis se je popolnoma zložil z odgriznjem hlebca masla. Tiček je priznal tatvino.

Za Mohorjevo družbo.

Zanimanje za Mohorjevo družbo s sedežem v Gorici je veliko. Vse, kar čuti slovensko, naj pomaga, da bo imela Mohorjeva družba že 1924. kar največ članov. Mohorjeva družba bo za pet lir razdelila o božiču 1924. tri knjige: Mohorjev koledar, praktično knjigo gospodarske vsebine in pa Slovenske večernice.

MIHEC: Proč pasiršajn, vizum proč!
JAKEC: Prosta pot v gorensko stran!
JAKEC: Ja, potem čele, da veš,
Vojske čas bo res končan.

ČEŠKI MINISTER BENEŠ

je izjavil, da je pripravljen ukiniti potne liste in dovoliti prosto potovanje v in iz države, ako storijo isto tudi druge vlade. Popolnoma dobro! Potni list in vizum je velikanski križ, pa samo za poštenjake, zakaj nepoštenjake skačejo ko zajci preko meje.

Minister de Stefani

je povedal v senatu, da znaša letošnja zguba v državni blagajni 3 tisoč in 41 milijonov, čez dve leti da bo zguba znašala samo še 700 milijonov.

Nesrečna Reka, koliko ti koštaš!

Dosedaj je Italija izdala za Reko 600 milijonov lir. Reka pa je dolžna mednarodni mirovni komisiji še 300 milijonov zlatih frankov. To svoto bo kajpada plačala država, ki dobi Reko.

Velikost Rusije.

Samo evropska Rusija meri 4.131.600 kvadr. kilom. Torej je velika za devet Nemčij, za 13 Italij!

Znaki bolnih razmer.

NARODNI NASPROTNIKI ZALEZUJEJO POSLANCA ŠČEKA, NAŠI BRATJE GA ISTOČASNO NAPADAJO.

Minuli teden je dalo državno pravdnstvo kvesturi nalogo, da izvede hišno preiskavo med drugimi tudi v stanovanju poslanca Ščeka v Gorici. Ob tej priliki so pisali razni laški listi tole: Preiskava stanovanja posl. Ščeka in drugih voditeljev panslavističnega gibanja je v zvezi z mnogimi članki in noticami v «Goriški Straži», ki z nepojmljivo besnostjo in vztrajnostjo napada in zaničuje državne institucije, tako da je vse to v oblastvih vzbudilo upravičeni sum, da gre gotovo za sočelovanje naših agitatorjev z voditelji tistega gibanja v Jugoslaviji, ki hoče anektirati te zemlje.

V istem času, ko oblastva preganjajo poslanca Ščeka, je bratska, toda zlobna roka napisala proti poslancu Ščeku več člankov, ki v lazi, zavratnosti in obrekovalnosti daleč presejajo tudi najbolj strupene spise ljubljanskih listov v časa najbolj umazane strankarske borbe.

Pripominjamo, da bo pošteno slovensko ljudstvo (ne pa zavezniki bank!) znalo, da je ista Edinost, ki obrekovalno zasramuje gospoda poslanca, zaprla predalo za dopise, s katerimi se je hotel gospod poslanec braniti proti napadom.

V dobi, ko so narodni nasprotniki trikrat iskali poslanca Ščeka, da bi mu — pred pričami so izjavili — porinili badalo v hrbet, se najde slovenski list, naša Edinost, ki take reči počenja, da se morajo gnusiti vsakemu Slovincu, ki ima še iskrico poštenosti v sebi.

MRENOVICE.

Vsled slabega vremena primanjkujejo ljudem tudi drva in nastilja. Trpimo zelo na prehlajenju in ponekod tudi za škrlatinko. Obišče nas vedno tudi kaka nesreča pri živini, pri prešičih. — Na paši se je do smrti obstrelil šolar Florijan Černe iz Studenca, ko so pastirji vrgli v ogenj puškino cev z nabojem. — Dne 5. decembra so potegnili v Slavijnah iz vode Heleno Batič, ki je bolehalo na hudi živčni boleznini in je v temi zaslala v potok pred hišo ter je utonila. Da bi bilo skoraj kaj boljše!

*

V odboru, s katerim je bil razpuščen naš občinski svet in imenovan za gerenta signor Giuseppe Ceolin, stoji kot krivda županstva zapisano tudi to, da se sedaj nimamo občinske hiše. Dalje je zapisano: Nemarnost občinskega sveta je povzročila veliko nezadovoljstvo v tistem delu drugorodcev, ki se želijo prilagoditi novi vladi. Napetost med pristasi nasprotnih strank je že taka, da se je bati težkega motenja javnega miru. Mi smo zastrmeli!

ZGONIK.

Prejeli štiri dolge dopise, ki pa jih smo pravično skrajšali. Prvi dopis: «V zadnji številki ste objavili dopis iz Zgonika, s kojim napada neki podlež moja osebo. Zakaj se dotičnik ne podpiše in se skriva za hrbtom uredništva, ki seveda ne pozna naših razmer? V 12. letu svojega službovanja v tukajšnji občini mi ne more do sedaj nihče očitati najmanjšega prestopka. Da bi bila jaz kdaj prepovedala fantom peti slovenske pesmi? To je nesramna laž; ker s tem bi podirala, kar že 23. leto zidam. Naj pa jaz uredništvu povem, s katerimi lastnostmi in zakaj sem se pristudila «fantu» in njegovim pristajem: 1.) ker moj soprog in jaz ne polniva kremerjevih žepov s težko zasluženim denarjem; 2.) ker najina briga je le šola, dom in cerkev, pustivši druge na miru; 3.) ker vlada v moji družini mir, ljubezen in zvestoba. Te grde lastnosti ne gredo nekaterim v glavo. Sledi podpis: Iannaccone-Orel, učiteljica. Drugi dopis, ki smo ga sestavili iz treh skoro enakih dopisov, se glasi: «Proseški orožniki imajo na povelje naše mogočne gospe nalogo, izslediti dopisnika. Pograbil so ubogega nedolžnega fanta ter ga nagovarjali, naj prizna, da je dopisnik. Mi vemo, zakaj gre: «mogočna» bi rada župana odstavila, ki je odbil neko prošnjo za občinskega tajnika. Zdaj naj bi se doseglo, da župan odfrči, nato pa pride komisar. Ljubi kruhek! — Dvajset organiziranih fantov in mož, dvajset dopisnikov!»

BREGINJ

Dne 3. t. m. je prišel k nam g. Ivan Štolfa, bivši prodekan v Devinu. Novega župnika smo prav slovesno sprejeli. Želimo mu obilno blagoslova v pastirskem delu. G. župnik je na Volčjemgradu doma in znano je, da je moral med vojno kot begunec mnogo trpeti.

Naši fantje iz VERONE

nam pišejo: «Slovenski gorski topničarji pri 8. polku 10. baterije pošiljamo pristrane pozdrave rojakom in vam vošimo vesele božične praznike: I. Kos. Štorje. M. Májti, Selo na Vipavskem. F. Bizjak, Cezsoča. J. Pivk, Medv. brdo. F. Kenda, Dvor pri Bovcu. A. Raspulič, Strana. A. Čevna, Vr. Britof. J. Kain, Štrped. J. Grbančič, Sv. Donat. V. Segolin, Škedenj. J. Milavec, Studeno. A. Serazin, Kazlje.

Slomškova oporoka.

«Stvar, ki naj nam bo draga in ljuba kakor naše svetlo oko, je naša beseda materna! Božja volja je bila, da se je mnogotero jezikov na svetu začelo; božja naredba je, da se še neprenehoma mnogovrstni jeziki govorè in se bodo govorili do konca sveta. Tudi naš slovenski jezik je božji dar, nam Slovencem izročèn, ne zato, da bi ga zanemar-

jali, po nemarščini celo izgubili in sebe s svojim narodom ponemčili, Lahli ali pa Mažari postali. Božja volja je, naj bi svoj materni jezik cedili, lepo obogatili!»

TRDI OREHI**STEBER.**

(Miklavič Oskar.)

a	a	a	a	a	Mesto v Bosni
a	a	a	a	c	vrsta žito
d	d	d	d	e	mesec
e	e	e	e	g	časovna mera
h	i	i	k	k	del sobe
k	k	l	l	l	izloček dreves
l	m	m	n	n	stran neba
n	o	o	o	o	znana tovarna orožja
o	o	o	p	p	moško ime
r	r	r	s	s	rudnina
s	s	š	t	t	neke vrste knjiga
t	u	z	z	z	dobra lastnost

Debelo tiskane črke povedo pregovor. Pet lir.

*

Strti oreh št. 42. — 1.) Dva krat pet in dvajset je trideset. 2.) Psi zato glodajo kosti; ker so že obrane. 3.) Pokritega človeka ne more nobeden brivec osti. 4.) Dediči nebeskega kraljestva prej umrjejo, kakor prejmejo dedščino. 5.) Človeški dnevi prenehajo; kadar začnejo «pasji dnevi». 6.) Čevljar dela na eni nogi, hodi po dveh in sedi na treh (trinožnem stolčku). Lupine so poslali: J. Cotič, Plače; N. Zavrtnik, Solkan; I. Koršič, Solkan; A. Černe, Solkan; L. Černe, Solkan. Izreban: I. Koršič, Solkan.

Zanimiva seja.

(Nadaljevanje članka: «Dvignimo zaveso»)

Glasilu «Društva za Hrvate in Slovence» piše nadalje v svoji obtožnici proti prvoboriteljem to-le: «Kadar so šli naši narodni poslanci prvič v Rim v parlament, je prišlo do konflikta med dr. Wilfanom in Ščekom. Dr. Wilfan se je brž vrnil v Trst ter je sklical sejo Pol. društva «Edinost», ki je bilo tedaj še skupno in enotno. Dr. Wilfan je hotel doseči obsodbo Ščeka, ki naj bi se takoj objavila v «Edinosti». Od Istranov je bil pri seji samo Milanović. Gospod Milanović se ni spustil v spor med Wilfanom in Ščekom, ampak je stavljal predlog in zahtevo, naj odborova seja najprej poslanca Ščeka zasliši, naj mu da priliko, da se brani, preden bo obsodjen, saj ta pravica se prizna tudi zločincem! Toda dr. Wilfan je na vsak način hotel, da odborova seja poslanca Ščeka takoj javno obsodi. To pa ni šlo. Zato je postal dr. Wilfan strašno potr. (Prip. uredništva: do tedaj res g. Milanović ni bil na strani Ščeka, toda ta seja in pa način, kako se je hotelo postopati, mu je odprla oči.)

Nato je dr. Slavik rekel Milanoviću: Vi ste farizeji! Milanović je najodločnejše protestiral proti podlitvi. Rekel je tudi: «Zakaj ne odgovarjate na pismo, s katerim veljaki v pazinskem in poreškem okraju zahtevajo enega odbornika v odbor za istrski Narodni sklad?»

Nato dr. Wilfan: «Oprostite, jaz sem dobil to pismo šele teh dni.»

Milanović: «To je lep znak za tajnika dr. Mikuletiča, ki drži tako važna pisma štiri mesece! Pa tudi za Vas je to slabo spričevalo, kadar

tako skrbite za red v društveni pisarni.»

Dr. Slavik: «Zakaj ga niste opozorili?»

Milanović: «Jaz sem ga opozoril v pismu, kadar je bil zaprt državno-zborski kandidat Tomo Herak.»

Dr. Wilfan: «Spominjam se tega pisma.»

Milanović: «Gospoda, Vi postopate z Istro tako, da ste ji napravili škodo za... (povedal je natančno število škode). Prosim, izvolite imenovati dve zaupni osebi, da Vam dokazem...»

Tedaj so vsi obmolknili. Teh oseb pa do danes (14. dec. 1923) niso imenovali. Vstali so in so poparjeni odšli. Dr. Slavik je rekel Milanoviću pri vratih: «Vas je treba razjeziti, ako hočemo, da govorite.»

Vse te stvari je potrebno, da jih pozna narod po deželi; kmetje, trgovci, učitelji, duhovniki, obrtniki, žene, dekleta. Dosedaj so vse preveč verjeli raznim Veličanstvom; kdor pa hoče resnice spoznati, naj čuje dva zvona. Naš namen je, da narod spozna, pokritizira in da se naše razmere pri vodstvu — zboljšajo v blagor naroda.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek Čevljarske zadruga v Mirnu

dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta

Zadružna klet v Bujah

Cantina sociale coop. di Buje-Istria

ZALOGA V TRSTU

via Gatteri 16

Izvrstna istrska vina v tranzitu: namizna in razkošna. Prvovrsten moškat. — Cene absolutne konkurence.

Goriški okoličani, Brici, Gorjani, Kraševci!

Kadar pridete v Gorico po opravkih, želite tudi v domačo gostilno, kjer vlada snaga in kjer se dobi **dobro in poceni hrana**. Kje? V gostilni „AL BON FURLAN“ v ulici sv. Ivana. Priporočila se za obilen obisk
IOSIP SFILIGOJ.

Čevljarnica FORCESSIN

Za praznike kaj posebnega!

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu

Ali iščete čevljiče
Za deklice in fantiče?
Kakšne imajo radi
Ta stari in ta mladi?
Eleganca, trajnost, nizka cena,
To troje je največjega pomena.
Največji magazin
Ima Forcessin
V ulici Caprin.

Čevljarnica FORCESSIN**Novo pogrebno podjetje Trst**

Corso V. E. III, št. 47.

Prevoz mrličev na vse kraje. Raznovrstni pogrebi. Prodaja vsakovrstne lesene in konvinate krste, sveže in umetne vence, nagrobne svetilke in sploh vse mrtvaške predmete. Ima v zalogi pristne Kopačeve sveče za cerkve. Cene zmerne, postrežba točna.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovencem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zjamčeno.

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.